

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 3. siječnja 2023.

Analiza presude

Budimir protiv Hrvatske
zahtjev br. 44691/14
povreda čl. 8. Konvencije – privatni život

***Oduzimanjem licence za rad i otkazom ugovora o radu
dok se odlučivalo o kaznenoj odgovornosti podnositelja zbog krivotvorenja isprave, te
odbijanjem zahtjeva za naknadom štete
koja je podnositelju nastala takvim postupanjem države,
povrijeđen je članak 8. Konvencije***

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud), zasjedajući u vijeću od 7 sudaca, 16. prosinca 2021., donio je presudu kojom je utvrdio da je Republika Hrvatska podnositelju povrijedila pravo na poštovanje privatnog života.

Podnositelj zahtjeva bio je zaposlen kao ovlaštenu nadzornik tehničke ispravnosti vozila u privatnom trgovačkom društvu. Nakon prometne nezgode u kojoj su sudjelovali traktor, čiju tehničku ispravnost je podnositelj zahtjeva utvrdio pregledom deset dana ranije i policijsko vozilo, izvanrednim pregledom nakon nezgode utvrđeno je da je kočioni sustav traktora bio neispravan. Ministarstvo unutarnjih poslova (dalje: MUP) podnijelo je kaznenu prijavu protiv podnositelja zbog sumnje da je krivotvorio zapisnik o tehničkom pregledu. U kaznenom postupku koji je uslijedio, podnositelj je oslobođen optužbe jer je vještak utvrdio da se kočioni sustav traktora mogao pokvariti tijekom razdoblja od tehničkog pregleda do sudara. U međuvremenu, MUP je donio rješenje o oduzimanju dozvole za obavljanje poslova pregleda vozila podnositelju, a zbog čega je on dobio otkaz. Protiv rješenja o oduzimanju dozvole podnositelj je pokrenuo upravni spor koji je nakon 5 godina okončan na način da je podnositelju dozvola vraćena. Usporedno s navedenim postupcima, podnositelj je vodio i radni spor osporavajući otkaz ugovora o radu, a u kojem je utvrđeno da je otkaz podnositelju bio opravdan te da poslodavac nije bio obavezan podnositelju ponuditi drugo radno mjesto do okončanja kaznenog i upravnog postupka. Dodatno, podnositelj je pokrenuo i parnični postupak pred Općinskim sudom u Osijeku potražujući od države naknadu štete zbog nezakonitog ili nepravilnog rada tijela državne uprave, budući je zbog oduzimanja dozvole za obavljanje poslova na kojima je bio zaposlen dobio otkaz. Njegov tužbeni zahtjev je odbijen u prvom i drugom stupnju, a zaključak nižestupanijskih sudova potvrđen je i presudom Vrhovnog suda. Naime, postojala je opravdana sumnja da je podnositelj ovjerio tehničku ispravnost vozila na kojem je kočioni sustav bio neispravan. U takvom slučaju, Zakon o sigurnosti prometa na cestama, propisivao je oduzimanje licence za obavljanje poslova nadzornika. Stoga je Vrhovni sud istaknuo da se ne radi o nezakonitom radu tijela državne uprave kada Upravni sud poništi

odluke upravnih tijela iz razloga predviđenih Zakonom o upravnim sporovima. Konačno, podnositeljevu ustavnu tužbu Ustavni sud proglasio je nedopuštenom.

Pred Europskim sudom podnositelj je prigovorio da nije mogao ishoditi naknadu štete zbog rješenja MUP-a kojim mu je oduzeta dozvola za obavljanje poslova pregleda vozila, a zbog kojeg je dobio otkaz te dulje vrijeme bio bez posla i prihoda. Navedeno mu je prouzročilo materijalnu štetu koja ga je učinila ovisnim o drugim članovima obitelji te se negativno odrazilo na njegovo tjelesno i psihičko zdravlje.

Europski sud je prvo razmatrao ulazi li otkaz podnositelja zahtjeva uopće u područje prava na poštovanje privatnog života koje se štiti člankom 8. Konvencije. Naime, radnopravni sporovi poput otkaza, degradacije, neprihvatanja u zvanje ili druge nepovoljne mjere, mogu utjecati na određene aspekte privatnog života koji uključuju „uži krug“ podnositelja i njegovu priliku da uspostavi i razvije odnose s dugima kao i na njegov društveni i profesionalni ugled (*Denisov protiv Ukrajine* [VV], stavak 115.)¹. No jesu li navedeni aspekti privatnog života pogođeni radnopravnim sporom te je li članak 8. Konvencije primjenjiv u predmetu, Europski sud ocjenjuje:

i) pristupom utemeljenom **na razlogu** ispitujući je li privatni život podnositelja zahtjeva odlučujući razlog za donošenje određene sporne mjere; ili

ii) pristupom utemeljenom **na posljedicama** ispitujući može li sporna mjera imati ozbiljne negativne posljedice na privatni život podnositelja (*Denisov protiv Ukrajine* [VV], stavci 100.-107.)².

S obzirom da razlog otkaza, a to je bilo navodno krivotvorenje zapisnika o pregledu vozila, ni na koji način nije bilo povezano s privatnim životom podnositelja, Europski sud je primjenjujući gore citirana načela pri utvrđivanju primjenjivosti članka 8. Konvencije u ovom predmetu, ispitivao je li oduzimanje dozvole za obavljanje pregleda vozila imalo dovoljno ozbiljne negativne posljedice na privatni život podnositelja.

U tom smislu, Europski sud je primijetio da podnositelj nije bio suspendiran ili prebačen na drugo radno mjesto, već je dobio otkaz nakon 20 godina rada te je lišen mogućnosti obavljanja zvanja za koje se posebno školovao, a što ga je ostavilo bez prihoda. To je bilo dovoljno Europskom sudu da zaključi kako je oduzimanje podnositeljeve dozvole zbog navodnog krivotvorenja zapisnika o pregledu vozila predstavljalo zadiranje u privatni život i ugled podnositelja u tolikoj mjeri da je utjecalo na poštovanje koje je uživao od drugih, a što se u konačnici odrazilo i na njegovu interakciju s društvom. Slijedom navedenog Europski sud je utvrdio da je članak 8. Konvencije primjenjiv u predmetu podnositelja.

Ujedno, Europski sud je primjenjujući pravilo o iscrpljenosti domaćih pravnih sredstava bez pretjeranog formalizma (*Pajić protiv Hrvatske*, stavak 42.) utvrdio da je podnositelj pred Ustavnim sudom iznio tvrdnje koje su u biti predstavljale prigovor zbog povrede prava na privatni život. Na taj način, Europski sud je zaključio da je podnositelj nacionalnim vlastima dao priliku da isprave povredu, iako se on nije izričito pozvao na članak 8. Konvencije.

Glede osnovanosti zahtjeva podnositelja, Europski sud je istaknuo da državna tijela, neovisno o tome promatraju li predmet kroz negativne ili pozitivne obveze države, imaju zadaću

¹ Sažetak presude dostupan je [hrvatskom jeziku](#)

² Sažetak presude dostupan je [hrvatskom jeziku](#)

uspostaviti pravičnu ravnotežu između prava podnositelja zahtjeva i zajednice ([Palomo Sanchez i drugi protiv Španjolske](#)³ [VV], stavak 62.). U konkretnom predmetu podnositelja navedeno je značilo potrebu uspostavljanja ravnoteže između prava podnositelja na poštovanje privatnog života s jedne strane te javnog interesa u osiguranju sigurnosti prometa na cestama, odnosno zaštite prava drugih s druge strane.

U relevantno vrijeme na snazi bio Zakon o sigurnosti prometa na cestama koji je isključivo predviđao oduzimanje dopuštenja (licence) za obavljanje tehničkih pregleda ako nadzornik ovjeri tehničku ispravnost vozila unatoč neispravnosti uređaja za zaustavljanje⁴. Dakle, relevantni pravni okvir nije predviđao mogućnost pojedinačne procjene posebnih okolnosti, niti je regulirao pitanja koja se tiču radnog odnosa nadzornika do utvrđivanja je li doista došlo do povrede profesionalne dužnosti. Također, nije bila predviđena ni mogućnost privremene suspenzije ili isplaćivanja barem djelomične novčane naknade podnositelju dok traje postupak. Navedeni suspenzivni učinak nije imala ni upravna tužba koja je bila jedino učinkovito pravno sredstvo koje je podnositelj imao na raspolaganju, niti je domaće pravo predviđalo posljedice koje bi nastale da je takva upravna tužba bila uspješna ([Milojević i drugi protiv Srbije](#), stavak 65.).

Nadalje, nakon što mu je vraćena dozvola za rad podnositelj zahtjeva u parničnom postupku nije mogao ostvariti niti naknadu štete jer, iako je Vrhovni sud priznao da je mu je postupanjem nadležnih državnih tijela nastala šteta, takvo njihovo postupanje nije bilo nezakonito.

Posljedično, Europski sud je istaknuo da su domaći sudovi propustili provesti sveobuhvatnu procjenu situacije te nisu pokušali uspostaviti pravičnu ravnotežu između podnositeljevog prava na poštovanje privatnog života i zaštite javnog interesa (*a contrario* [Lopez Ribalda i drugi protiv Španjolske](#)⁵ [VV], stavak 122.).

Europski sud je zaključio da su nacionalne vlasti, time što podnositelju zahtjeva nisu ponudile nikakvo rješenje tijekom utvrđivanja njegove stvarne odgovornosti za prijestup za koji ga se sumnjičilo te stoga što nije postojao učinkovit pravni okvir za potraživanje naknade štete koja mu je prouzročena dugotrajnim oduzimanjem dozvole za rad, propustila ispuniti svoje pozitivne obveze temeljem čl. 8. Konvencije.

Stoga je došlo do povrede članka 8. Konvencije.

Za utvrđenu povredu Europski sud je podnositelju dosudio 2.000,00 eura na ime troškova postupka pred domaćim sudom i pred Europskim sudom.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.

© 2023. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava

³ Prijevod je dostupan i na [hrvatskom jeziku](#)

⁴ Zakon o sigurnosti prometa na cestama članak 277. stavak 2. („Narodne novine“ br. 59/96)

⁵ Sažetak presude dostupan je na [hrvatskom jeziku](#)